

Ledelsesansvar i selskaber

En ledelse kan pådrage sig såvel erstatningsansvar som strafansvar, hvis den ikke lever op til lovgivningens forpligtelser.

KLUMME

Af Carsten Palsgaard

Advokat, Lou Advokatfirma

RANDERS: De fleste er nok bekendt med, at der følger et ansvar med at fungere som medlem af ledelsen i et selskab. Det kan være et ansvar på mere abstrakt niveau, således et ansvar for, at virksomheden udvikler sig positivt, herunder et ansvar overfor medarbejdere med videre. Men der påhviler samtidig ledelsen et mere formelt ansvar, som er nærmere defineret i lovgivningen.

Der påhviler således ledelsen dels et potentielt erstatningsansvar, dels et potentielt strafansvar, såfremt ledelsen ikke lever op til de minimumsforpligtelser, som lovgivningen fastsætter.

Ledelsen i et aktieselskab består typisk af en direktion og en bestyrelse. Ved ændringen af selskabsloven tilbage i 2010 blev der skabt mulighed for indførelse af et tilsynsråd i danske kapital-selskaber, det vil sige aktie- og anpartsselskaber. Tilsynsrådet vil ikke blive nærmere omtalt i det følgende, idet muligheden er meget lidt anvendt i praksis. I anpartsselskaber er der ikke krav om nogen bestyrelse, således at ledelsen kan bestå alene af direktionen.

Opgavernes fordeling

I selskaber, som har en bestyrelse, er det velkendt, at generalforsamlingen som udgangspunkt vælger bestyrelsen. Bestyrelsen ansætter herefter en direktion, som sammen med bestyrelsen udgør selskabets ledelse.

Fordelingen af ledelsesopgaver udtrykkes traditionelt på den måde, at den daglige ledelse henhører under direktionen, hvorimod den strategiske, mere langsigtede ledelse henhører under bestyrelsens kompetenceområde.

Lovgivningen fastsætter imidlertid specifikke krav til indholdet og omfanget af den ledelse, som ledelsesorganerne skal udøve. Selskabsloven indeholder de overordnede retningslinjer for bestyrelsens virke. Det fremgår heraf, at bestyrelsen skal varetage den overordnede strategiske ledelse af selskabet og i den forbindelse blandt andet påse, at bogføring og regnskabsafleggelse foregår på en tilfredsstillende måde, at der er etableret procedurer for risikostyring, at der løbende modtages rapportering om selskabets finansielle forhold samt påse, at direktionen varetager sine opgaver efter bestyrelsens retningslinjer og i øvrigt i overensstemmelse med lov-

Når man som medlem af en bestyrelse påtager sig at deltage i dirigentrollen i en virksomhed, har man samtidig et ansvar for, at gældende regler overholdes. Tegning: Jens Nex

givningen.

Ledelse og kontrol

Herudover skal bestyrelsen påse, at selskabets kapitalberedskab til enhver tid er forsvarligt, det vil sige påse, at der vedvarende er tilstrækkelig likviditet til at opfylde selskabets såvel nuværende som fremtidige forpligtelser, såfremt direktionen på egen hånd disponerer i forhold, der må anses for usædvanlige eller af stor betydning for selskabet.

Direktionens opgaver er tilsvarende beskrevet i selskabsloven. Det fremgår heraf, at direktionen har den daglige ledelse af selskabets forhold, samt at direktionen skal følge de retningslinjer og anvisnin-

ger, som bestyrelsen angiver. Herudover skal direktionen sikre, at selskabets bogføring sker under iagttagelse af lovgivningens regler.

Bestemmelserne indeholder implicit en kompetenceopdeling mellem direktion og bestyrelse, idet det vil være i strid med selskabslovens, såfremt direktionen på egen hånd disponerer i forhold, der må anses for usædvanlige eller af stor betydning for selskabet.

Forretningsorden

Med henblik på dels at iagttage sin kontrolfunktion overfor direktionen, dels at varetage sine ledelsesmæssige opgaver, er bestyrelsen forpligtet til at afholde bestyrelsesmøder, når dette anses for nødvendigt. Lovgivningen definerer ikke nærmere, hvor mange bestyrelsesmøder, der skal afholdes årligt. Derimod foreskriver selskabsloven, at aktieselskaber udarbejder en forretningsorden for bestyrelsen, hvori mødehyppigheden for bestyrelsen typisk vil være angivet.

Selskabsloven stiller krav

om, at der føres en protokol over forhandlingerne i bestyrelsen. Protokollen skal underskrives af samtlige tilstedeværende medlemmer. Et medlem, der ikke er enig i en truffen beslutning, har ret til at få sin mening indført i protokollen. Såfremt der på et senere tidspunkt bliver rettet et krav mod ledelsen, har det på-

gældende medlem på den måde mulighed for at dokumentere, at man var imod beslutningen. Den pågældende vil herefter ikke kunne drages til ansvar for beslutningen.

I praksis tages der ofte ikke særlig meget hensyn til bestyrelsens forretningsorden. Dette er imidlertid en farlig kurs at vælge, idet indholdet af for-

retningsordenen samt referaterne af bestyrelsesmøderne udgør bestyrelsesmedlemmernes værn mod et potentielt erstatningsansvar på et senere tidspunkt. Således vil der ved udformning af forretningsordenen skulle tages udgangspunkt i det konkrete selskabs virksomhed og behov. Der bør særligt tages stilling til arbejdsdeling, tilsyn med direktionens daglige ledelse, føring af bøger/protokoller med videre samt i særdeleshed, at tilstedeværelsen af det nødvendige grundlag for selskabets revision er sikret. Formålet med forretningsordenen er således at sikre, at det enkelte medlem af bestyrelsen er opmærksom på sine pligter som bestyrelsesmedlem.

God selskabsledelse

Udgangspunktet for en vurdering af, om et selskabs ledelse har iagttaget sine pligter, og dermed ikke risikerer at ifalde ansvar, er, som det vil være fremgået, selskabslovens nærmere regler om ledelsespligter. Herudover opstiller selskaber undertiden selv nærmere regler for ledelsens virksomhed. Såkaldt Corporate Governance er udtryk for principper for god selskabsledelse. Der er i princippet tale om en samlet betegnelse for holdninger og regler vedrørende den overordnede ledelse i et selskab, som omfatter såvel forholdet mellem bestyrelse og direktion samt forholdet til selskabets samarbejdspartnere og omverdenen i øvrigt.

Grundlaget for en vurdering af, om et selskabs ledelse har pådraget sig et ansvar, vil være de ovenfor anførte regler. I en senere artikel vil der blive set nærmere på indholdet og omfanget af det ansvar, selskabets ledelse risikerer af pådrage sig, såfremt reglerne ikke overholdes.

↓ Advokaterne skriver

I hver udgave af ErhvervsMagasinet vil advokater fra Lou Advokatfirma på skift skrive om aktuelle og alment interessante juridiske problemstillinger.

Lou Advokatfirma udfører rådgivning og bistand især til danske og udenlandske virksomheder samt organisationer og private.

Firmaet beskæftiger 60 medarbejdere heraf over 20 jurister med individuelle kompetencer inden for juræns kerneområder.

En del af firmaets ydelser er tillige ejendomsadministration af cirka 7000 enheder.

Med kontorer i Randers, Aarhus og København yder Lou Advokatfirma rådgivning og bistand over hele landet, og gennem international deltagelse i The Geneva Group har firmaet adgang til lokal ekspertise inden for juridiske og skattemæssige forhold i lande over det meste af verden.

Denne uges skribent er: **CARSTEN PALSGAARD**